

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOR UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fera de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 2 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

L' AMOR EN REMULL

Una declaració... salada.

CRONICA

¡La Pau!...

Pero jo no sé en veritat si es *la Pau* ó en *Pau*; si es l'hermosa deïdat, consol y alegria dels pobles que obtenen los seus beneficis, ó bé 'l beneyt atontit que va pels carrers, sent la riota dels xicots que l'empaytan y li tiran pelas de taronja y tronxos de col.

La Pau es hermosa y consoladora, per las llágrimas que aixuga, per las esperansas que desperta. Fa l'efecte de un raig de sol esqueixant la nuvola y allunyant la tempestat. Presenta irissats vrellums com els del arch de Sant Martí, y sembla entonar ab armonias de llums y de colors y de sonidos l'himne sagrat: «Gloria á Deu en las alturas y pau en la terra entre 'ls homes de bona voluntat.»

¿Es aquesta la que avuy se 'ns brinda?

Si hem d'estimarla pels efectes qu'engendra en l'esperit, trobarém qu'en lloch de alegria infundeix tristesa, amarguras en compte de consols, temors y rezels en lloch de alivis y esperansas.

Hem sigut vensuts y hem acudit á demanarla á un poble positivista, enorgullit, incapás de comprendre 'ls móvils que 'ns guavan al oposar-nos sense esperansa de triúmf á sas ambiciosas y ofensivas pretensions: ell ara 'ns dicta la lley y no hi ha mes medi que obehirla.

En la guerra per l'honra ho hem perdut tot: exércits y esquadras, y lo que mes ens alentava: l'ilusió xifrada en la legitimitat del nostre dret y en lo prestigi de la nostra historia.

¡Pobre D. Quixot!... Desmontat del seu Rocinant que ha quedat espaternagant per terra, feta un garbell la corassa, l'elm esbossinat, la llansa trossejada, plé 'l cos de nafras y ranquejant gira l'esquena al enemich per entornarse'n á casa, quan aquell posantli la ma sobre l'espatlla, li diu:

—Ep, mestre... no vagis tan depressa: hem de acabar de arreglá 'ls comptes. Aquí hi ha una tберна, entremhi: de moment tú pagarás el beure.

**

En aquesta situació 'ns trobém avuy.

Se discuteixen els comptes, se fa la liquidació de la desastrosa aventura bélica. No hi ha compassió pel pobre cavaller *desfacedor de entuertos*.

Las ricas hisendas que tenia á l'altra banda del mar, totas las hi prenen. De bonas á primeras se li quedan Cuba y Puerto-Rico: en un porvenir mes ó menos llunyá se li barrotarán las Filipinas. Avuy están que creman y es perillós posarhi má. Que s'escalibi D. Quixot. Quan se refredin, al sach á las altras.

Es un saqueig en tota regla. Aixís ho prescriu la única lley vigent en los temps de refinada civilisació qu'hem alcansat: la lley del mes fort.

Y per tot consol ens diuhen:

—¿Qué n'heu de fer de aqueixas colonias si tampoch ne sabriau treure cap partit? ¿Quíns beneficis ne reportavau? ¿Quinas ventatjas n'obteniau? ¿No eran, per ventura, pous sense fondo, qu'engolían vostres recursos y la sanch dels vostres fills? Desenganyevos: al realisar la liquidació de tants desastres, no 's practica pas l'amputació de membres útils, sino l'extirpació d'excrecencias danyinas que vivían sols xuclant la sava del vostre organisme. Algun día 'n donareu las gracias als cirurgians implacables que avuy manejan la llanceta.

Aixó es lo que se 'ns diu per tot consol, y son molts els que s'ho creuhen.

**

Desgraciadament, si bé 's reflexiona, aquestas consideracions tan superficials cauhen per la seva base, y no poden sostenirse seriament.

No es que las colonias anessin malament per sí mateixas: lo seu estat deplorable depenia del deplorable estat de la metròpoli. La malaltia de carácter general que 'ns afecta se revelava en ellas ab los mateixos síntomas qu'en la mare patria. Per mes que en aquestos últims anys ens obliguessin á gastar moltíssim en remeys enérgichs per evitar la seva perdua, es lo cert que l'origen y la causa permanent del mal se trobava aquí... y es mes que probable, segur, que aquí continuarà del mateix modo, després de practicada la dolorosa amputació?

¿Serém en lo successiu mes previsoros, mes cautes, mes bons ciutadans? ¿Cambiará l'essencia dels nostres governs? ¿Lograrém tenir una administració pública moral y honrada? Governants y governats, aplicarán els uns el seu zel, els altres totas las sevas forsas á la regeneració del país, al foment de las sevas riquesas?

Aixó es lo que falta sapiguer: Si avants s'hagués fet, es inqüestionable que no s'haurían perdut las colonias: aquestas s'haurían conservat per Espanya. Per aixó temém que al perdre las, tot lo mes estalviarem lo que 'ns obligavan á gastar en remeys enérgichs per combatre síntomas alarmants, pero la causa general de la malaltia, no atacada may, quedarà subsistent, si es que no agrava encare mes l'estat de la nació.

S'ofereixen avuy dos síntomas tan curiosos com significatius. Examinemlos.

**

La pau, á costa de las colonias, que significa pel país productor la perdua de un mercat important, significa pel govern la perdua també de un bon mercat ahont saciar las ambicions dels seus amichs.

Tothom avuy se pregunta lo mateix:

—¿Qué farà l'govern de sas legions de funcionaris famélichs que enviava á pasturar á Cuba, á Puerto-Rico, á Filipinas? ¿Qué farà del excés de oficialitat á que ha donat lloch lo sosteniment durant tant temps del exércit en peu de guerra? ¿Ahónt col·locará tanta gent, que sense la nómina no pot viure?

Y tem tothom y tem ab rahó que la Península haurá de carregar ab tot aquest excés de bocas inútils y de serveys las mes de las vegadas danyins y perjudicials, precisament quan mes esquilmada y mes abatuda 's troba.

En cambi 'ls productors que tenían son mercat natural en las colonias, se troban cada día mes apurats sense entreveure ni un sol camí que 'ls pugui portar á obtenir una compensació de las grans perduas qu'experimentan per efecte de la guerra y á conseqüencia de la pau.

—Busquéu nous mercats—els diuhen.

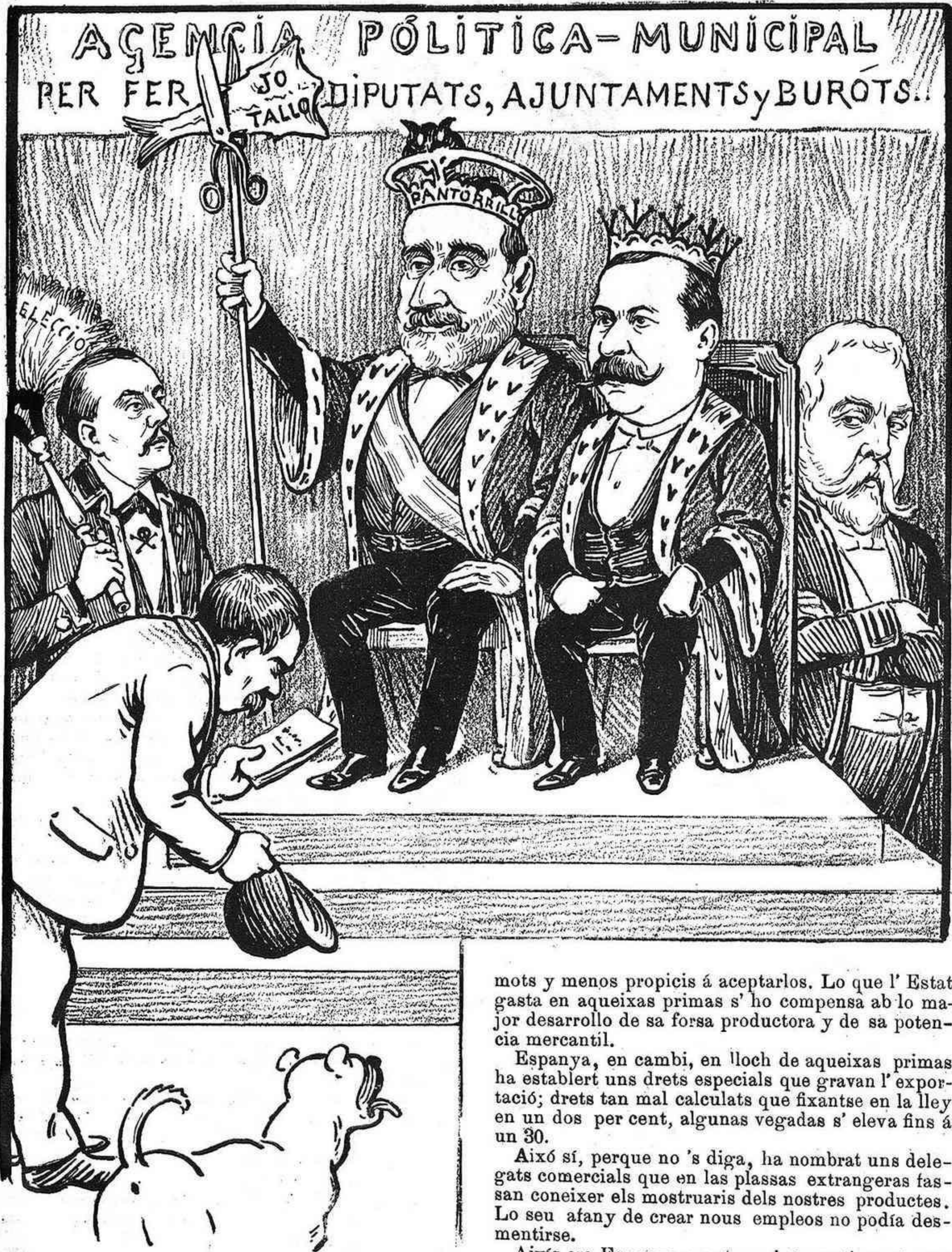
—Está bé—responen—pero es precís que 'ns posém en condicions de trobarlos, y un cop els tinguéu de sostenirnos en ells.

Y tot se conjura en contra seva. La producció resulta cara, porque 'ls tributs son cada día mes onerosos... Y 'ls tributs son mes onerosos cada día, porque aumenta cada día la necessitat que té 'l govern de sostenir tots los vicis de una mal organisa-da administració.

Se troban dintre de un círcul viciós, que cada día va reduhintse, estrenyense, y que al últim els escanyará com una argolla.

Per obrir nous mercats als seus productes, nacions tan potents com Alemania, com Fransa, com Inglaterra, han establert primas d'exportació, ver-daders prèmis qu'estimulan l'eixida de sos productes y sa colocació ventatjosa en los païssos mes re-

LOS VIRREYS DE BARCELONA Y SA PROVINCIA

—Som els amos del tinglado
y ho serém ara y després;
mentres respirém nosaltres
no manará ningú més.

mots y menos propicis á aceptarlos. Lo que l' Estat
gasta en aqueixas primas s' ho compensa ab lo ma-
jor desarrollo de sa forsa productora y de sa poten-
cia mercantil.

Espanya, en cambi, en lloch de aqueixas primas
ha establert uns drets especials que gravan l' expor-
tació; drets tan mal calculats que fixantse en la ley
en un dos per cent, algunas vegadas s' eleva fins á
un 30.

Aixó sí, porque no 's diga, ha nombrat uns dele-
gats comercials que en las plassas extranjeras fas-
san coneixer els mostruaris dels nostres productes.
Lo seu afany de crear nous empleos no podía des-
mentirse.

Aixís era Espanya avants y aixís continuaré sent
després de la pau.

Un camp que no llevará may espigas, porque
aquí no hi ha mes que cogulladas, que apenas sem-
brada la llevar, se tiran sobre 'ls solchs, la desen-
terran y se la menjan.

P. DEL O.

Y ¡VISCA 'L PATRIOTISME!

SEGUINT LA CORRENT

Perque has vist que al-
[gunas noyas
que tenen lo que á tú 't
[falta,
s' han col·locat, sobre 'l pit
una cinta roja y gualda
tú, creyent qu' erats com
[ellas,
també te l' has col·locada
y la lluheixes de nit,
quan donas vols per la
[Rambla.

Si vols segui 'l mén con-
[sell,
treute la tal cinta, Clara,
que si sobre 'l pit d' aquellas
diu molt, en pro de la patria
sobre 'l teu, no fa més que
rebaixá l' honor d' Espanya.

B. NANI.

LA PLANA D' ANUNCIS

Cada cosa a son temps.

¿El govern, ab l' aplicació de la censura previa, treu interés á la secció política dels diaris, á las noticias, als telégramas?

Está bé. Per havernos de limitar á llegir articles sense intenció, noticias inofensivas ó partes telegrá-fichs mutilats, tant se valdrá que passém per alt tot' aquesta fullaraca y 'ns entretinguém ab la lectura de la única secció que la censura ha deixat avuy lliure felís é independent: la secció d' anuncis.

A veure que hi haurá de bó.

Dinero...

No podía faltar. De cada deu anuncis que surten en un diari, n' hi ha nou que 's refereixen á aquesta materia. *Dinero: hay cantidades disponibles.*—*Dinero: se facilita con buena garantía.*—*Dinero: para ampliar un negocio...*

L' anunci que hi comensat á llegir es breu, pero expressiu. *Dinero: Se necesita...*

Ho crech perfectament: es lo que avuy está succehint á tothom.

—¿Veu, senyor Félix, tots aquests vapors que passen? Van á Fransa á portar bestiar y fruyta.... pera aprofitar l' alsa dels franchs.

Se desea un chico.

¡Pues no hi ha res més fácil!... Es á dir: si ha de ser precisament *chico*, ja es més problemátich, perque podria ser que resultés *chica*.

Coche: se vende.

Aném, vels'hi aquí lo que t' allargar més lo peu que la sabata. L' héroe d' aquest anunci cobraría en altres temps bons trimestres de renda; tallaría cupons, embutxacaría dividendos, faría negocis grassos. Ara tot aixó se 'n ha anat á rodar, y ¿qué ha de fer l' home? Vendres lo cotxe y resignarse á anar á *pata* com la majoría dels ciutadans rasos.

Consultas gratis.

¿Gratis? Ja no pot ser més barato. Demá me n' hi vaig á consultar sobre aixó de la esquadra de 'n Watson. Vull sapiguer si vindrá, ó no vindrá, ó qué; perque ab el cúmulo de noticias contradictorias que corran, hi acabat per no enténdrem.

¡Ojo!...

Será un metje oculista....

¡Ah, no! ¡Ojo! *Bicicletas* ...

Ya!... Deurá velguer dir que ab las bicicletas s' hi ha de fer molt *ojo*. Van per aquests carrers tan desesperadas!...

Tampoch es aixó. ¡Ojo! *Bicicletas á mitad de precio*.... Vaja; com las *Cubas*: al cinquanta per cent de perdua.

Se vende un piano.

Ho comprench. Si jo 'n tingúes, també me 'l vendria. Del modo que van las cosas ¿quí es qu' está per músicas avuy?

Gran pasteleria.

¡Calla! ¿*Gran pastelería*?... ¿Si 's reterirá á la casa de la Ciutat? Perque, pastelería mes gran que aquella!...

Gran pastelería.—*Se traspasa en buenas condiciones...*

No es lo que 'm creya. Ja pensava jo.... ¡Bons están los pasteleros de la casa gran per traspassarla! Ara que 'l negoci diu que va més bé que may.

CANTANT

Un joven de 19 años desea colocación.

¿Y te 19 anys? No hi ha necessitat de que 's molesti posant anuncis.

Que s' esperi uns quants mesos, y pot estar segur de que 'l govern el col·locarà y li darà armament y estada franca á las Dressanas, á la Ciutadela, ó á qualsevol altre quartel d' inmillorables condicions.

¡No más canas!

Com si ho estés veient: l' anunci d' un fabricant de *metros*. Cadascú propaga lo que li convé.

Vinos puros.

¡Mare de Deu, quína barreja d' articles! Vins... puros... Es la primera vegada que veig una taberna dins d' un estanch.

Hay una grande extensión de terreno.

¡Qu' está en perill? No parli més. Cuba, Puerto-Rico, las Filipinas...

¡Fuera tísicos!

¡Oh cruel humanitat! ¡Quína manera més descarada de tractar als pobres malalts!

Tras de ser tísichs, encare cridarlos *fuera!*

Pérdida: Se ha perdido un perro...

Pérdida: Se ha perdido un brazalete...

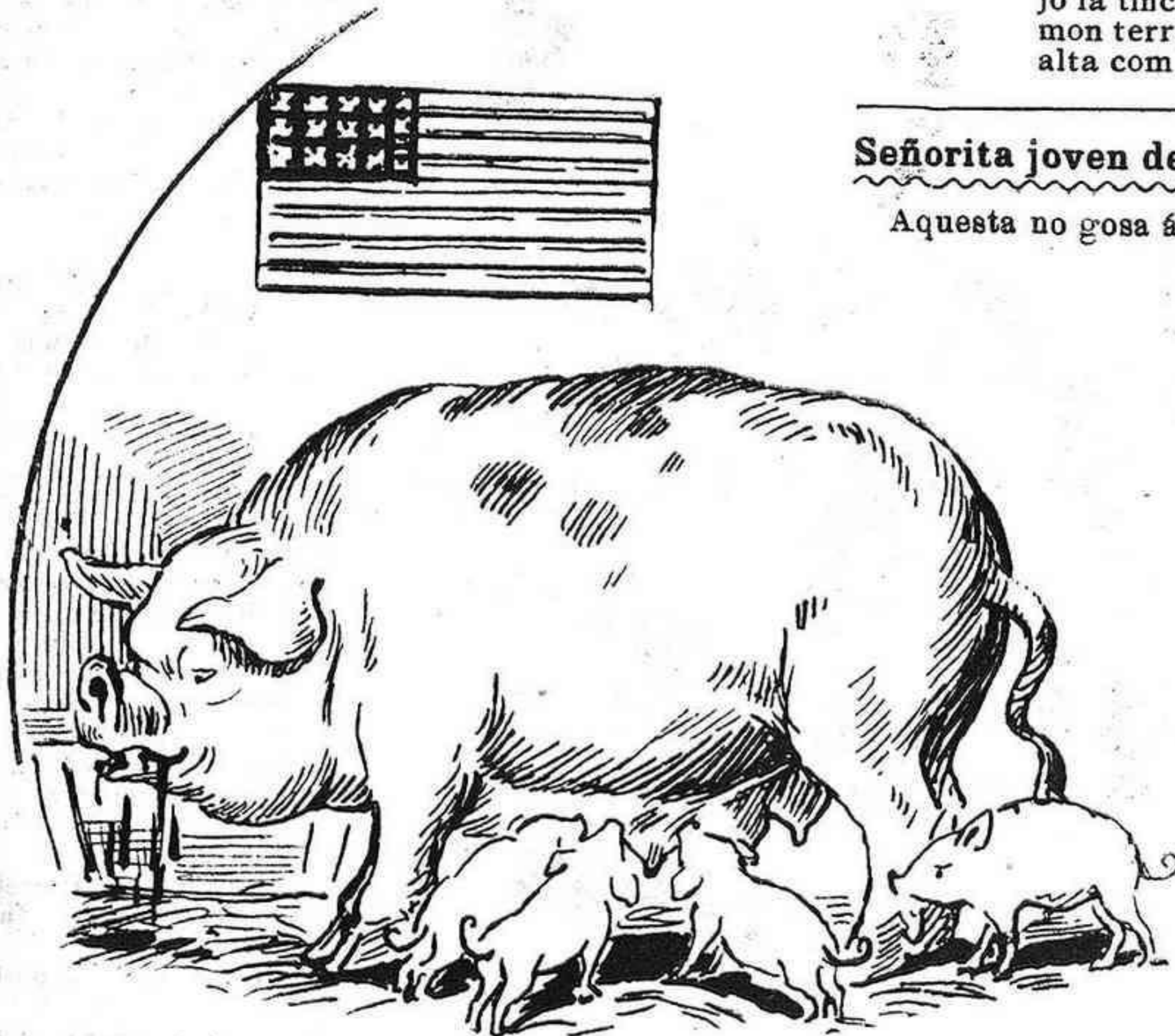
Sembla que avuy n' hi ha *passa* d' aixó. Tot se pert: els gossos, els brassalets, las colonias...

Hi ha qui te la torre á fora jo la tinch á prop del cel: mon terrat es una torre alta com la torre *infiel*.

LOS PORCHS YANKIS

(RECORT DE LA FIRA-CONCURS)

Lo que no havia de permetre la comissió: ficarse 'ls enemichs á casa!

Señorita joven desea servir á un señor solo

Aquesta no gosa á dirho, pero també deu haver perdut alguna cosa: la vergonya.

Por retirarse del negocio...

Si, vaja, ja sabém el qüento. *Por retirarse del negocio, se vende un establecimiento que produce una ganancia fabulosa...* May se ven cap establiment que ocasioni perdus: tots los que 's posan en venda son *gangas*. ¿Gangas per qui? ¿Pels que 'ls comprin... ó pels que 'ls venen?

Si no quereis engordar.

Es lo més senzill del mon. *Si no quereis engordar...* penseu en l' augment

de consums, en lo recárrech de las cédulas, en lo dels sellos, en lo de las contribucions, en totas las plagas que 'ns han caygut á sobre, y ja veureu com us enmagriu desseguida.

Arca de caudales, barata.

Vaja; un fulano que se li ha escapat l' auell y ara 's ven la gabia.

Casamientos: se facilitan.

¡Magnífichs temps pera pensar aquestas cosas!
De segur que si en lloch de ferlos, l' anunciant facilités el modo de desterlos, tindria més feyna que la que ara deu tenir.

¡A bailar!

¡Te rahó!... ¡Vaya si ballarém!... ¡De valent, y que no deurém tardar gayre!

A. MARCH.

«TAL PARA CUAL»

Una donzella—molt aixerida
de cabell negre—y hermós semblant
en la finestra—de casa seva
está esperantne—lo seu galán.

Ab molta d' ansia—l' instant aguarda
de saludarlo—molt dolsament
y fins demostra—que está enutjada
puig li es un sigle—cada moment.

Tocan las dotze,—toca la una,
tocan las dugas—y fins las tres
y la fresqueta—que per 'lli passa
la nena aguanta;—tot pel promés.
Sa cara 's posa—molt melancólica.

ses ulls perden—sa brillantó
y la pobreta—plorar no gosa
perque li falta...—el mocadó.

A poch son rostres—torna á animarse,
sos tendres llabis—van somrihent,
es que repara—que 'l galant puja
y com un ximple—vé mitj corrent.

Ell es un tipo—de l' aygua lifa,
molta elegancia,—molt bons modals,
molt bona estampa—molt bon subjecte,
molta finura....—pro molt pochs rals.

Al punt que arriba—prop la finestra
ahont hi ha la nena—queda parat;
per saludarla—fa una ganyota
y ella ab un altre—li ha contestat.

Com la distancia—que 'ls dos separa
es respectable.—van parlant ja,
ab extranys signos.—Sembla que ho fassin
perque no 'ls puga—ningú escoltá.

Al cap d' un rato—tant junts se troban
que fins se poden—tocar las mans;
pero 'l més raro—es que segueixen
fentse extranys signos—igual que avants.

De tal manera—passan dos horas
horas felissas—de grat recort
que si algú 'ls veyá—tant... d' aquell modo
poch se creuria—que 's fan l' amor.

¿Quina es la causa—que la parella
parli ab llenguatge—tan misteriós....?
Trist es el dirho,—pero aquells pobres....
¡son muts tots dos!

J. STARAMSA.

LLIBRES

«LA SENYORA DE TOTHOM»

Tal es lo titol de la nova obreta que acaba de donar á llum lo popular C. Gumá, de-prés de més d' un any de tenir ociosa, en aquest ram, la seva ploma.

¿De qué 's tracta en *La senyora de tothom*?... Ben clar s' indica en la carta ab que comensa l' obra; carta que tan per la galanura ab que está escrita com per constituhir lo prólech y argument de *La senyora*, transcribim íntegra á continuació:

«Buenos Aires, 12.... etc.
Estimat amich: No sé si lo que faig ho puch fé pero, noy, m' ho has de [permetre.
Las contrarietats m' irritan passo la mar de fatichs, y, alló que 's diu, els [amichs son per quan se necessitan.

«Sens dupte recordarás que, ab la sort perversa en [guerra, vareig vení á aquesta terra dos ó tres anys endetrás. No 't diré si la excursió m' ha sortit barata ó cara, perque crech que ara com [ara no es aquesta la qüestió.

«Al marxar de Barcelo [na, suposant que feya bé, vaig deixarhi á ma mullé, ¡ma simpática Ramona! ¿La tens present? La cria- [tura

EL CASSINO DEL BARRI

—¿Qué dihen de la guerra, señor Quico?
—Dihen que.... es posible que se haga la paz, y es posible que no se haga.... y que todo está arreglado, y que todo está por arreglar....

més graciosa, més salada,
més fresca, més ben plantada,
més candorosa, més pura....
¿Podia endúrmela? No.
Per xó vaig dirli:—Ramona,
ja sé que l'ausencia dona
torment, mes no tinguis pó.
Sosségat, no t'encaparris
y confía sempre en mí:
jo m'arribo fins allí
á dá un vistasso á aquells barris,
y en quant hagi averiguat
si alló está bé d'aliments,
t'eschrich dos mots, y te'n vens
á tota velocitat.
—Bueno (va dirme la pobra,
plorant y fentme petons):
en 'quest mon las precaucions
crech que may hi son de sobra.
Vesten ab tranquilitat:
que, soleta y resignada,
aquí m'tindrás disposada
á cumplir ta voluntat.—

»Combinada aixis la cosa,
me'n vinch cap aquests terrenos,
y al mitj any, poch més ó menos,
eschrich á ma dolsa esposa:
—Caretá de ratolí,
carmetlo del meu amor,
agafa 'l primer vapor
y, ánimo, ja pots vení.
Recull lo poch que aquí tinguis,
fes la creu á Barcelona
y, cuyta, cuyta, bufona,
sobre tot no t'entretenguis.—

»¿Creurás, amich estimat,
que ab tot y un'ordre tan clara,
aquesta es l'hora qu'encara
ni ha vingut ni ha contestat?
¡Dos anys d'inútil espera!
Potsé ab el va; or francés....
potsé ab l'*Orione*.... ¡Res!
Lo més calent es l'ayguera.
Li eschrich que 'm digui 'l que pensi.
li conto 'l neguit que passo,
li suplico, l'amenasso....
sempre lo mateix: silenci.

»Com compendrás fácilment,
viure com jo visch no es viure;
per lo qual, cansat d'escriure
hi tingut un pensament.
Fesme un favor: vé de veure
si es viva, ó fa llit ó qué;
fésho, y no m'ocultis re,
que de tú tot ho haig de creure.
La impaciencia que 'm devora
conech que no 's calmará
fins que pugui averiguá
qué fa la meva senyora.

»No es que pensi res de mal,
perque sé qu'es una santa;
pero, la vritat, m'espanta
aquest silenci mortal.
Jo suposo que deu viure
al nostre pis del Padró;
córrahi sense dilació
y, per pietat, cuyta á escriure.
Sóls aixis podrás posá
á mas angustias remey
y farás un gran servey
al teu amich—*Pe, e Plá.*»

Y en efecte: l'amich del pobre marit, fentse cárrech de la situació y cedint á las sevas súplicas, se dedica á la busca de la *senyora*, que per lo que 's deduheix no té gayre interés en que la trobin, y que, per fi de festa....

Pero, no signém indiscrets. En aquestas obras, un dels principals atractius es lo de la sorpresa, y explicar al lector l'argument seria desflorar un assumpto que segurament ha de agradarlos y ferlos passar un bon rato.

Llegeixin *La senyora de tothom* (que, entre paréntesis, va ilustrada pel nostre caricaturista M. Moliné) y convin-

drán ab que, dats els temps que corrém, difícilment pot trobarse remey mes rápit y eficás pera fer passar lo mal humor y olvidar las calamitats que per tot ens enrotllan.

RATA SABIA.

«LO MANTEGAYRE»

Passejantme y fent l'ull viu
pel davant de la botiga,
invito al públich á entrar
fent ús de gran cortesia.

No passa pas cap persona,
siga pobra ó siga rica,
que no tinga d'escoltar
eixa cansó de rutina:
—¿No li falta res senyor?
¿Mitjons, samarretas finas,
calsotets molt bons de fil
ó camisas de batista?....

La feyna no es gens cansada
si bé no es cap rectoria,
basta tenir bon humor,
cop d'ull y molta *palica*
per empendre á tort y á dret
á sastresas y modistas
ab la invariable cansó,
ab la mateixa musica:
—¿No li falta res avuy?
¿Qué necessita aixerida?
¿Vol teixits, madapolan?
bons forros de percalina?....

Jo conech lo gust de tots
y per 'xó molt clar s'explica
que ofereixi á cada hú
segons li vegi la *pinta*.

Li ofereixo sens'temor
si es un jove sarauhista
que li agrada aná lluhit,
y flamant per poca *guita*,
camisas ab cordonets,
petxeras per 'ná postissas,
faixas de colors llampants
y corbatas molt bonicas.

Qui m'escolta y 'm vol creure
compra ab molta economia
puig ho dono tot á uns preus
que á tothom sembla mentida.

Hi ha pagés que 's queda *blau*
escoltant la *lletania*
que li aboco en un moment
oferintli desseguida.
panyos, gorras, mocadors,
una bona barretina,
ó un fort vestit de vellut
siga fet ó bé á la mida.

A tots vull tenir contents,
puig m'haig de guanyar la vida
passejantme y fent l'ull viu
pe'l davant de la botiga,
sempre alegre, 'l bon humor,
el cop d'ull y la *palica*,
no 'ls deixo may, no senyors,
perque aixó 'm caracteriza.

Per lo tant, no extranyin gens
si alguna volta ab mí 's ficen,
qu'estigui sempre ocupat
ab ma cansó de rutina.

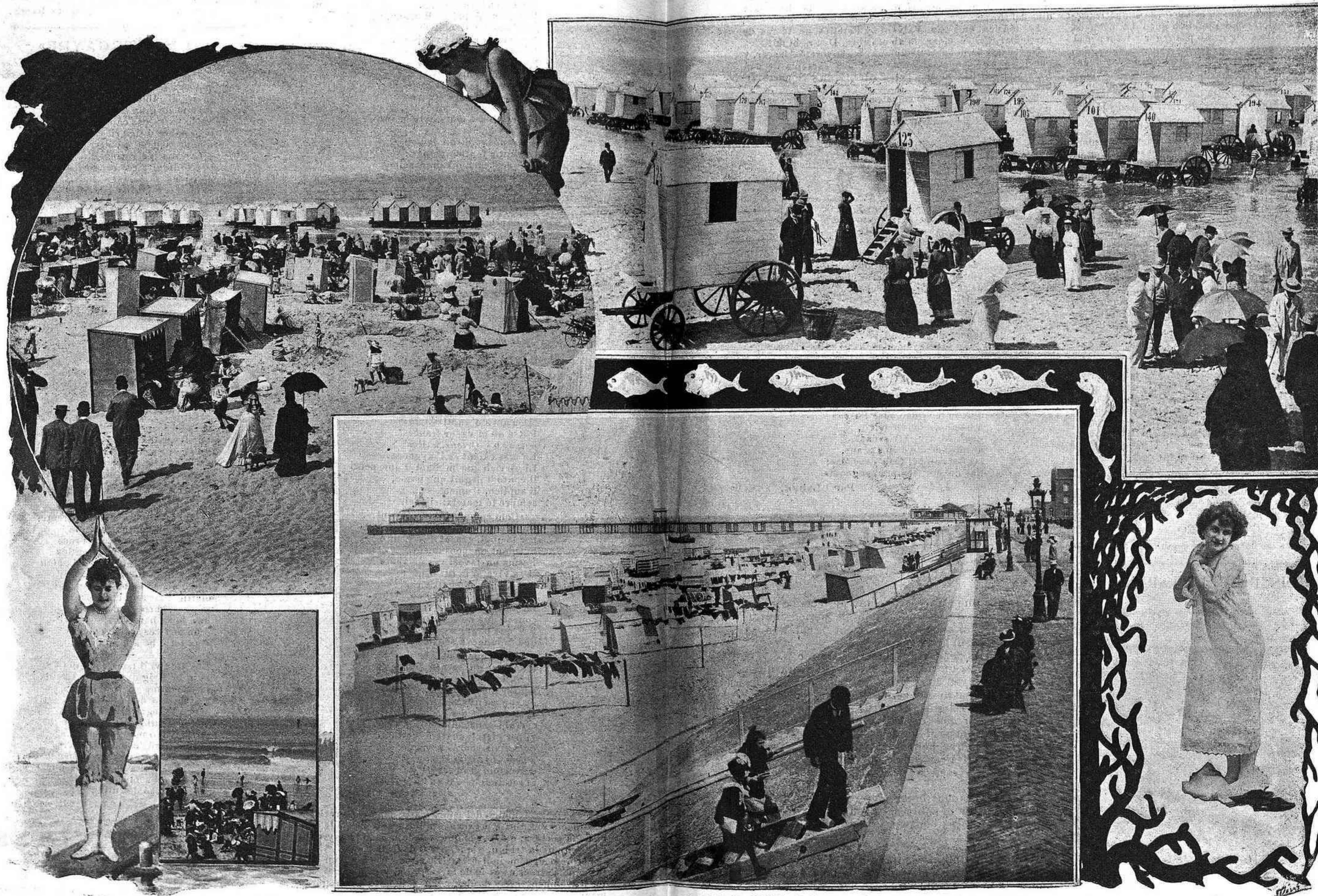
R. ALONSO.

TEATROS

NOVEDATS

En efecte, la senyoreta Barrientos es una verdadera esperansa del art líric; esperansa que, baix alguns aspectes, pot ja casi calificarse de realitat.

PLATJAS DE MODA-OSTENDE Y BLANKENBERGHE

En vista del alza dels canvis y de la situació econòmica d' Espanya, LA ESQUELLA ofereix aquest bellíssim panorama als seus lectors, perquè puguin véurel sense moures d' aquí.

Veu extensa, garganta àgil, bonica figura.... ¿qué li falta pera emprendre 'l vol cap á las alturas ahont sols brillan las estrellas? Dugas cosas: forsa y domini del' escena, es á dir, dos elements que 'l temps y la experiencia sens dupte li procurarán.

Tant en la *Sonàmbula* com en la *Lucia*, la simpática soprano ha lograt apoderarse del públich que l' ha colmada d' aplausos, animantla á seguir ab pas segur y ferm per la gloriosa via comensada.

No será de més fer constar que la direcció de las dugas óperas cantadas lo dissapte y 'l diumenjo, confiada al mestre Perez Cabrero, fou inmillorable, sent també digne d' apreciar y mereixedor d' aplauso lo concurs de las senyoras Amat y Ketti y 'l dels senyors Brotat, Romeu y Boldú.

TIVOLI CIRCO-EQUESTRE

L' empresa degué dirse:—¿Qu' es aixó que 's murmura del cupó? ¿Que aviat será un paper mullat, sense valor de cap mena? Donchs, aném á probar que aquestas veus volátiles son falsas y demostrém al públich que 'l cupó, quan menos, serveix per entrar al *Tivoli*.

Y aixís va ferho. Dilluns, mitjansant la presentació d' un cuponet insertat en los diaris ... y pagant ademés la mitat dels preus corrents—perque naturalment, no tot havia de ser regalo—va poguer anar al *Circo Equestre* tothom qui va volguer, y per cert que no van ser poch los que aprofitant la baixa dels valors hi passaren un vespre divertit.

Un número nou anunciat: *Un duelo entre damas*.

Espectacle d' actualitat indiscutible, pel qual, si 's volen modelos abundants, no s' ha de fer mes que repassar la crónica local dels nostres diaris, y estudiar los numerosos *duelos femenins* que á cada moment exigeixen la intervenció dels *Xanxas* municipals y 'ls auxiliis de la Casa de Socorro.

GRAN-VIA

Se 'n pot ben riure 'l picador *Memento*.

Ell podrà no ser de l' *Academia Española* ni figurar en cap societat literaria; però en cambi ha lograt lo que no logran tots los acadèmichs que ho volen ni molts dels literats que ho intentan: aixó es, escriure un drama, ferlo estrenar... y véuressel representat varias nits seguidas.

Joaquina, després de la ovació del primer dia, ha caygut tan bé, que per avuy s' anuncia 'l benefici del seu autor, ab un programa, segons diuhen los cartells, *con la mar de cosas nuevas*.

Celebrarém que *Memento* tingui d' entrada un portento, que la funció acabi bé y que logri molt parné.

NOU RETIRO

¡Estarian frescas las floreras si se semblesin á *La flore-*

LO QUE DISTREU ALS ESPANYOLS

Una víctima de la *fiesta nacional*.

ra sevillana estrenada dissapte en aquest teatro! ¿Qué cosas y mansas resultarían!

El senyor Jakson Veyan no es manco; pero lo qu' es aquesta vegada no ha sapigut pas ahont tenia la ma dreta. Ni argument, ni situacions, ni xistes: tot s' ho ha deixat dins del tinter.

La música, dels Srs. Valverde y Estellés, no té res de particular, pero comparada ab el llibre, Deu n' hi dó.

Novedats: ha debutat ab aplauso la senyoreta Alcácer, y per demá está anunciat l' estreno d' una sarsuela de don Rafel del Castillo, música del mestre Costa y Noguera, titulada *Uno por otro*.

Bonas firmas. Ni l' *uno* comensa avuy, ni l' *otro* es cap quinto en lo mon del art.

No deixarém de parlarne en la revista próxima.

N. N. N.

ÍNTIMA

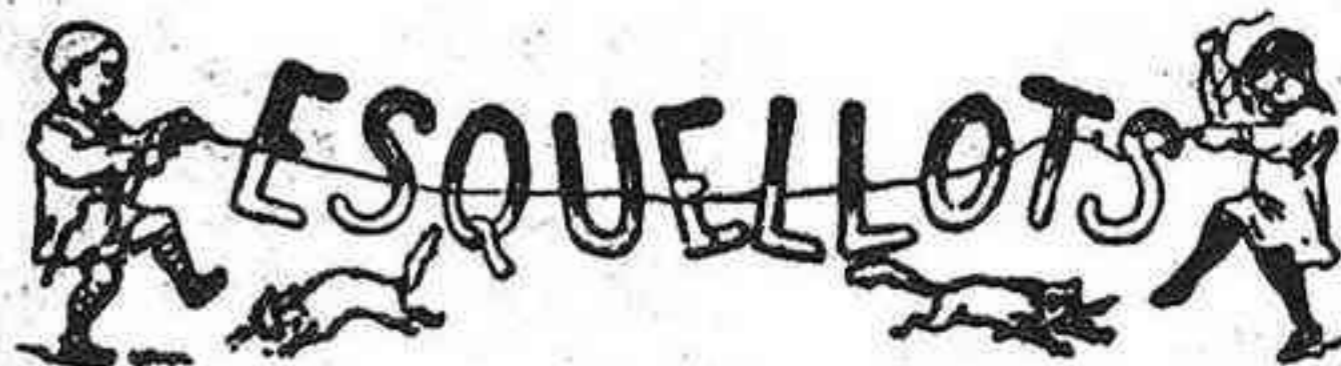
Dos cops per causas igualas m' hi vist en perill de mort: vaig exposar á las balas lo cap, y á una ingrata 'l cor...

Els dos cops, mon entusiasme sucumbí á ma sort crudel, víctima l' un ¡per sarcasme! del foch, y l' altre del gel.

Del foch de gent que sols sura quan l' enemich es petit; del gel qu una vil perjura tancava dintre son pit.

No extranyéu, donchs, si altra volta sento bullí en mon cervell la idea ferma, resolta, de torná á agafá 'l fusell y á las fortas embestidas del amor parat m' estich; que 'm recordan mas feridas á mon més fer enemich, quan miro cicatrisadas després de cuydados grans, las del cap pel foch causadas; ¡las del cor, sempre sangnants!...

PEP LLAUNÉ.

Lo temps que atravessém están perfectament caracterisats per un fet que relatan los periódichs de Madrit y per un altre fet enterament igual que se suposa ocorregut á Barcelona.

Resumimlos pera millor donarne compte.

D. Fulano es un ricatxo.... es á dir ho era quan las Cubas estavan altas y 's cobraven els cupóns en or. Sent un ricatxo casi es inútil dir qu' era també un home molt religiós, un verdader creyent, assíduo com el qui mes en las prácticas externas del culto y molt donat al tracte de capel'áns y frares. Perque es alló que pensan molts:—Com á salvaguardia dels interessos dels que tenen per perdre, poden mes las creencias que 'ls agents de l' autoritat.

Y ademés ¡es tant hermós viure regaladament y sense disgustos ni sobressalts en aquest mon, en espera de l' eterna benaventuransa en l' altre! ...

**

Pero la tranquila serenitat de D. Fulano tot de unplegat va veure's alterada, si no pels aconteixements de la guerra, per una de las conseqüencias de aquests aconteixements. A D. Fulano la guerra se n' hi donava molt poch: al cap-de-vall, ni ell, ni

COLÓM MISSATJER

«Clara del cor: En vista del augment dels sellos, t'envio aquesta per conducto d'un colóm...»

cap dels seus tenian qu' exposar la pell. En cambi la depreciació dels valors públics el treya de quici.

¡Quín horror!... Els cambis amunt sempre y 'ls valors públics sempre avall... las Cubas sobre tot: las Cubas... precisament aquest paper un temps tan estimat que constituïa la base principal de la seva fortuna.

Y si no hi havia medi humà de detenir aquella desfeta—¿perqué—va preguntarse D. Fulano—no apelar als procediments espirituals? ¿No s' ha dit una y mil vegades que sols la fé obra veraders miracles?

En aquesta persuació D. Fulano acudí á una de las iglesias mes acreditadas y devotas de la ciutat y encarregá la celebració de una novena al objecte de obtenir la puja de las Cubas.

La novena va celebrarse fastuosament y á tot rumbo: ab molts ciris y á gran orquesta, ab sermó y totas las requincallas.

Y succehí que las Cubas, en lloch de pujar, cada día 's cotisavan mes baixas.

¡Quín desengany pel crédul D. Fulano!

Però major sigué 'l que experimentá l' administrador de la parroquia quan aná á presentar lo compte al interessat.

D. Fulano, á pesar de sos probats sentiments religiosos va negarse á satisferlo.

—Jo—deya—vaig encarregar la novena porque las Cubas pujessin; y las Cubas en lloch de pujar han baixat. Per lo tant, no solzament no pago, sino que ben mirat, encare m' haurían de donar diners á mí, en concepte de indemnació de danys y perjudicis.

Perque—afegia recalcant son punt de vista mercantil—ó bé las novenas no serveixen de res, en qual cas resultan una enganyifa, que per serho no deu satisferse, ó bé produheixen, com s' acaba de veure, resultats contraproduhents, y en aquest concepte tinch un dret perfecte á que se m' indemnisi.

* *

Per mes reflexions que varen ferli, no 'l pogueren treure de aquí. A D. Fulano li cohía la llaga... havia perdut un grapat de mils duros, y no volia de cap manera afegir un céntim á lo perdut.

—Acudirém als tribunals de justicia—va dirli l' administrador de la parroquia.

—Está molt bé: allí 'ls espero—va respondre don Fulano.

Y segons sembla 'ls tribunals son els que haurán de resoldre si 'ls serveys religiosos que 's prestan

LOS QUE 'S BANYAN. ¿PER QUÉ?

Per matar l'estona.

Perque ell també hi va.

Perque li agrada fe 'l mort

Per perdre carns.

Per posarne.

sense produhir lo resultat que se 'n espera han desatisfeserse ó han de quedarse á deure.

Un periódich yankee 's recrea presentant al general Shafter, tal com es: com un home de pochs compliments, molt á la pata la llana, com la majoria dels séus compatricis.

Diu que vesteix ab molt descuyt y que quan arriba l' hora d' entrar en foch se treu la levita y 's queda en mànegas de camisa.

Bé es veritat que te una naturalesa per demés exuberant, y que la calor ha de mortificarlo molt.

Segons el periódich que dona la noticia 'l general Shafter pesa la friolera de 300 lliuras inglesas. O com si diguessen cent carniceras catalanas.

¡Valent yankee!

Una noticia curiosa que trobo en un periódich de Marsella, y que recomano á tots els amants del estudi de la llengua catalana.

Es induptable que 'ls Jochs Florals aquí, com á Provensa las festas *felibrage* contribuheixen poderosament á realzar la poesia dels dos païssos. Pero 'ls que aplaudeixen las poesias premiadas generalment no estudian la llengua... y en molts ocasions no l' estudian tampoch, á lo menos seriament, ni 'ls mateixos poetas que las escriuhen.

Donchs bé: á Avinyó s' acaba de instituir l' escola *du florége*, que te per objecte instituir uns jochs florals purament escolars. A imitació dels premis que en los Jochs Florals se donan als poetas bons ó dolents que resultan escullits, se 'n concediran als alumnos dels colegis que millor coneguin la llengua provensal.

¿Cóm se demostra aqueix coneixement? Per medi de un concurs, en lo qual serán premiats els escolars que millor traduheixin la *Demoiselle* de Víctor Hugo al provensal, com també als que traduheixin millor *Lou Miltráis* de Frederich Mistral al francés.

L' idea es bona, y la tinch per molt aprofitable.

Sembla que á Barcelona hi haurá aviat cambi de governador.

Se 'n anirá 'l Sr. Larroca á desempenyar lo càrrech de inspector general en lo Ministeri de Foment, y vindrá 'l Sr. Ribot, actual governador de Cádiz.

Un fuster deya l' altre día:

—¿Encare no estém prou llisos que 'l govern tracti de *ribotejarnos*?

Lo día hu del corrent va quedar oberta la cassa de las guatllas.

En aquesta ditxosa Espanya tot ve fora de temps. Precisament ara que s' está acabant la guerra es quan s' obra la cassa de las *guatllas*.

Fruyta del temps.

Se troba en la primera *gacetilla* del *Diari de Barcelona* del diumenje que díu aixís:

«De D. G. hemos recibido 500 psetas para la iglesia de Nuestra Señora del Rosario de P. P. Dominicos, y de X. 35 psetas para el Sanatorio de la Cruz Roja.»

La proporció no pot ser mes equitativa. Cent duros rodons pels pobres frares dominicos qu' están construhint una suntuosa iglesia, y set duros cantelluts pels soldats que tornan malalts y ferits de la guerra, sempre menos dignes de compassió que 'ls frares. ¿No es veritat?

Perque li va bé pel aufech.

Perque Deu ho vol.

Perque 'ls senyors li manan.

Per costum. ¡Tota la vida ho ha fet!

Per llimpiesa, res més que per llimpiesa!

LOS QUE 'S BANYAN. ¿PER QUÉ?

Per calmar lo seu temperament.

Y á propòsit de la Creu Roja.
Resúm de comptes de la corrida de beneficencia donada días enrera á benefici de tan patriótica y humanitaria institució:

Ingressos..	70,022'25 Pts.
Gastos.	51,958'72 »

Benefici. 18,063'53 »

Proporció: cada concurrent, de las quatre parts de la cantitat que va gastar per assistir á la corrida benéfica, n' invertí tres en divertir-se y una solzament en beneficencia.

La part mes sustanciosa de aquests negocis se l' emportan els toreros qu' exposan la vida per divertir al públich, may els soldats que han posat en perill la seva, per defensar á la patria.

Perque diu que devegadas s' hi fan bons casaments.

Perque la mamá li porta.

Cassat al vol en una reunió de treballadors sense feyna, que no tenint res mes que fer s' ocupan de política:

—Desenganya't noy, avuy la qüestió de Orientja ha passat de moda y ningú se'n ocupa. Y es que hi ha un' altra qüestió molt mes important.

—Quína?

—La qüestió del Mitj-día. La qüestió de l' hora de posar la escudella á taula.

Per qüestió de unas erupcions que cada istiu l' atormentan.

Per veure si pesca algo.

Cert jove va casarse ab la filla de un rellotjer, y al poch temps de matrimoni 's persuadeix de que l' ha errada. Un genit mes insufrible que 'l de aquella dona no 's pot imaginar.

Un día cansat de sufrir, decideix tornar-la al seu pare, juntab un rellotje y quatre mots de lletra, que diuhen aixís:

«Estimat sogre: Vos envio la dona y 'l méu rellotje: tant l' una com l' altre están espatllats y no senyalan l' hora. Vos mateix podréu examinarlos y veure si tenen adop.»

Perque totas las senyoras amigas també hi van.

QUENTOS

Perque 'ls miróns la contemplin.

En un teatro:

—M' han dit que aquesta bailarina tan guapa y ben formada te un cor molt inflamable.

—Es veritat; pero es precis calarhi foch ab un bitllet de mil pessetas.

—¡Ah, infame... traidor!

—Quí, senyora?—pregunta la cambraera.

—El meu marit.

—¿Y aixó? ¿per qué?

—Mira quína carta li he trobat al infern de l' americana.

—Una carta?

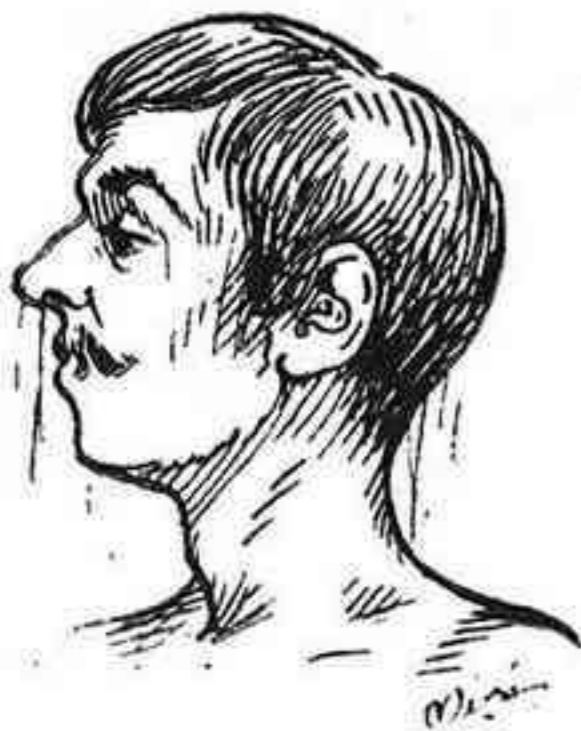
—Sí: una carta del tenor següent...

—¿De quin tenor diu?

—No: no es de un tenor: es de una bailarina.

Per veure si venen els yankis.

Per acompanyarhi 'l pobre Leal.

Está de cos present un bon senyor á qui la seva esposa havia enganyat un sens fi de vegadas!

Ella, no obstant, fa 'l ploricó, tractant de comoure als parents y amichs que 's troban en la casa mortuoria.

—Pobre Corneli!...—exclama:—Jo li amortallat, jo mateix li he tancat els ulls!...

Un amich del difunt no pot menos d' exclamar: —Casi bé no valfa la pena. Com que may els havia tingut oberts!

Aquest, si que, com hi ha mon, ni ho sab perque 's banya.

LOS NOUS IMPOSTOS

—¡Miréume, miréume bél....
¿Voléu dí que 'n sortiré?

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

—....Pochs modos, més que poch modes,
iqué 'n tens *dos-tres* de vergonya!....
Fuigme.... fuigme del davant,
perque tinch molta *segona*
de que, fentne cas de tú,
á Sant Boy pari per boja!
Me vens á n' aquí á insultar!....
¿Per ventura no 't recordas,
hu, d' aquella *tot* en que
si no hagués estat jo, ipobre!
de gana t' haurias mort....
Pensa en aquell *tres-segona*

que 't vaig comprá una vegada
veyente badar la boca
de gana?.... ¡Quánta vritat
es alló que 'm diu la sogra:
«El qui fa favors á bestias
se 'ls troba pagats á cossas!»—

Aixó ho deya una casada
de poch temps, quan lo seu home
acabava de donarli
la per ella trista nova,
de que per anar als toros
s' havia empenyat los mobles.

SALVIET DE. CADAQUÉS.

II

Vegetal es *tres-inversa*,
ma *primera* una vocal,
consonant es ma *segona*
y un animal lo *total*.

SISKET FARRÉ.

ANAGRAMA

Aprop lo *lago* del *Parque*
ahont hi passejan las *tot*
y assentats en la *total*
d' un plátano bastant gros,
hi vareig veure á la Carme
ab un jove, que lo cos
li cenyia ab los dos brassos,
mentres parlavan d' amor....
Alguna *total* farian
no molt bona, pues l' Antón,
qu' així 's diu lo pare d' ella
ens va dir:—Es un xicot
molt llest y los *total* prompte,
per evitarme un trastorn.

JOANET V.

TRENCA-CLOSCAS

ADELA M. PLUCET

ADRA

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo
títol de una comedia castellana en un acte.

R. ALTAMIRA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

8—Vocal.
3 6—Poble catalá.
6 5 3— » »
7 3 4 8— » »
6 8 2 8 6— » »
1 8 2 6 5 7— » »
7 8 4 4 8 6 8— » »
1 2 3 4 5 6 7 8— » »
7 3 4 3 7 6 8— » »
1 2 8 6 6 8— » »
3 2 5 6 8— » »
3 2 3 7— » »
6 3 6— » »
3 6— » »

3—Vocal.

SISKET FARRÉ.

CONVERSA

—¿Ahont vas tant depressa, Lambert?
—A cal notari, puig com que compro tots los hens de 'n
Rafel, tinch de firmar la escriptura.
—¿Quín notari tens?
—No m' amohinis. El nom ja te l' he dit; l' apellido tú
mateix l' has usat.

L' HOME DELS NASSOS.

GEROGLIFICH

× × ×
I
× × ×
I
A

MARTÍN GALA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

¡¡ Obra nova!!—Se ven per tot arreu.—¡¡ Obra nova!!

◆ L'obra festiva del dia ◆

◆ Un tomet de 32 planas ◆

LA SENYORA DE TOTHOM

HUMORADA EN VERS PEL POPULARÍSSIM ESCRIPTOR FESTIU

C. GUMÀ

Ilustrada ab dibuixos del no menos popular **M. MOLINÉ**

Preu: DOS RALS

Obras de **ALEJANDRO DUMAS** (padre)

Pau'ina y Pascual Bruno.	1 tomo	Un lance de amor—Erminia.	1 tomo
La mujer del collar de terciopelo.	1 »	La bola de nieve—La Nevasca.	1 »
Cecilia de Marsally.	1 »	La Paloma—Adan el pintor Calabrés.	1 »
Los tres mosqueteros.	3 »	La boca del infierno.	1 »
Veinte años después.	3 »	Dios dispone	1 »
El Vizconde de Bragelona.	6 »	Olimpia	1 »
Una noche en Florencia.	1 »	Fernanda.	1 »
Los hermanos corsos—Oton el arquero.	1 »	Las lobas de Machecul.	2 »
Sultaneta.	1 »	Amauri.	1 »
Los casamientos del tío Olifo.	1 »	El capitán Pablo.	1 »
El maestro de armas.	1 »	Catalina Blum	1 »
El Conde de Montecristo.	6 »	El hijo del presidiario.	1 »
Los dramas del mar.	1 »	Acté.	1 »
Elena	1 »		

ALEJANDRO DUMAS (hijo)

La dama de las Camelias.	1 tomo	Aventuras de cuatro mujeres y un loro.	1 tomo
La vida á los veinte años.	1 »	Cesarina.	1 »
El doctor Servans.	1 »	La dama de las perlas.	1 »

Precio de cada tomo UNA PESETA

La próxima semana aparecerá el tomo 60 de la **COLECCIÓN DIAMANTE**

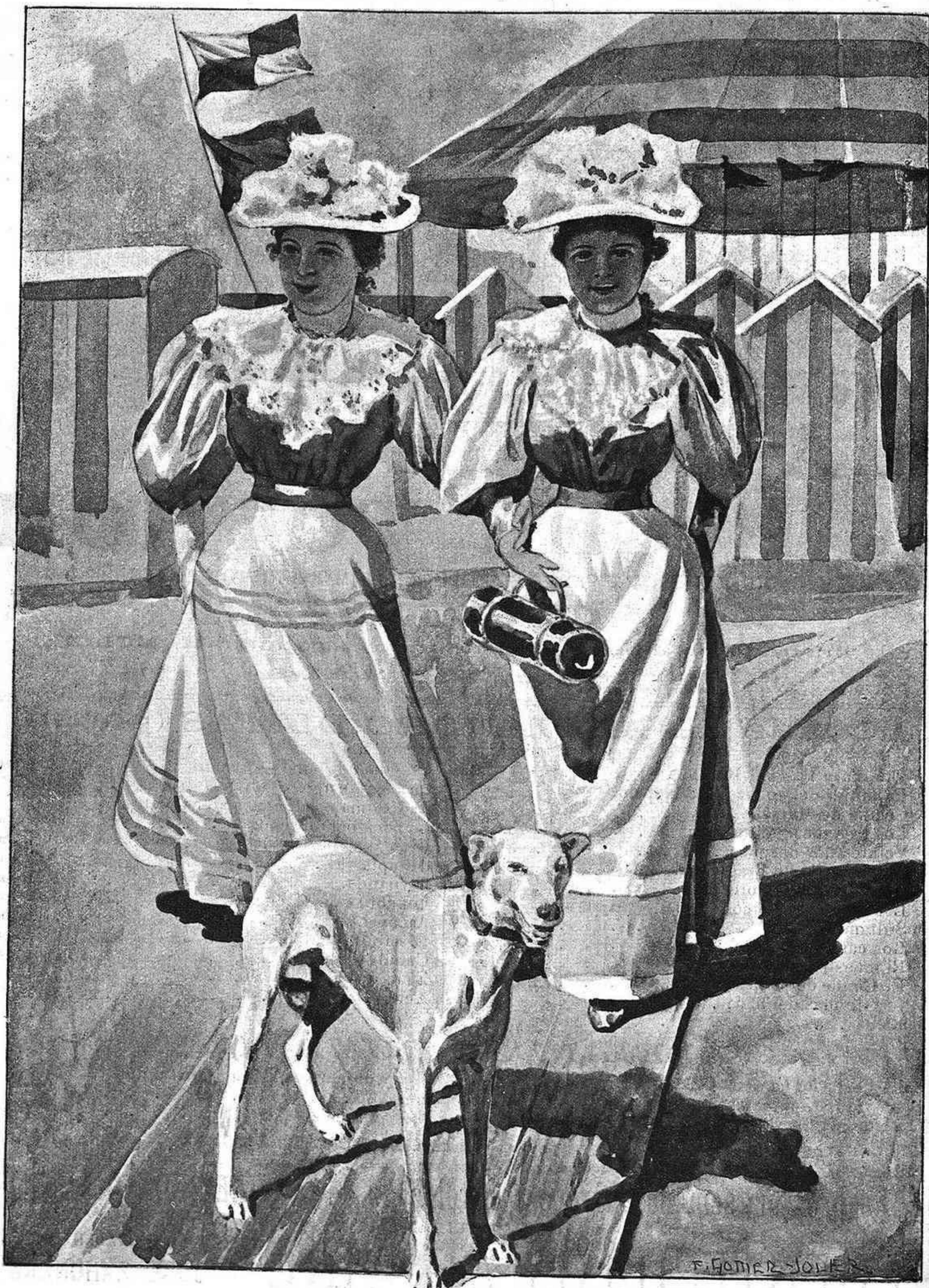
TITULADO

CUENTECILLOS AL AIRE

POR EL NOTABLE ESCRIPTOR
JOSÉ ZAHONERO

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

DESPRÉS DEL BANY (per F. GÓMEZ SOLER.)

— ¡Qué 'n seria d' amable 'l que ara 'ns convidés à pendre un *mantecado*!